

Datum: 2023-06-19
Dnr: KS/2023:282

Ägardirektiv

för Tranemo Forum AB-koncernen

Tranemo Forum AB
Tranemobostäder AB
Tranemo Utvecklings AB

Styrdokument

Handlingstyp: Ägardirektiv för Tranemo kommuns bolag

Diarienummer: KS/2023:282

Beslutas av: Kommunfullmäktige

Fastställersedatum: KF 2023-10-19 §143, TUAB 2023-11-14 §47, TFAB 2023-11-21 §80

Dokumentansvarig: Kanslichef, kanslifunktionen

Revideras: Minst vart 4:e år

Följs upp av: Kommunstyrelsen

Tidigare versioner: KS/2020:384

Giltig t o m: 2027-11-21

Alla beslut som rör barn ska vara barnrättsbaserade i enlighet med barnkonventionen. Beslut ska alltid föregås av prövning av barnets bästa och i större frågor samt vid beslut som kan ha negativ inverkan på barnet/barnen, ska föregås av en barnkonsekvensanalys.

Innehåll

Inledning	4
Gemensamt ägardirektiv	4
Särskilt ägardirektiv för Tranemo Forum AB	9
Särskilt ägardirektiv för Tranemobostäder AB	10
Särskilt ägardirektiv för Tranemo Utvecklings AB	12

Inledning

Tranemo kommuns bolag är helägda av Tranemo kommun och är en del av den kommunala organisationen. Verksamheterna i bolagen ska styras så att de bidrar till att nå Tranemo kommuns mål.

Kommunfullmäktige i Tranemo kommun utfärdar ägardirektiv för bolagen för att kunna styra sina bolag i önskvärd riktning och för att kunna samordna verksamheterna i hela kommunkoncernen. Ägardirektiven är ett komplement till bolagsordningarna.

Det som anges nedan under rubriken *Gemensamt ägardirektiv* gäller för samtliga bolag inom koncernen och de särskilda ägardirektiven som följer gäller för respektive bolag som anges.

Det ankommer på bolagens styrelser och verkställande direktörer att följa av Tranemo kommunfullmäktige utfärdade ägardirektiv för verksamheten om direktiven inte står i strid med tvingande bestämmelser i Aktiebolagslagen eller annan författning.

Gemensamt ägardirektiv

Allmänt

Bolagen har samma övergripande syfte som den verksamhet som bedrivs i förvaltningsform, att skapa nytta för Tranemo kommuns medlemmar. Det är därför viktigt att bolagsverksamheterna samordnas med kommunens verksamhet så långt det är möjligt och lämpligt.

Koncernoptimering i samhällsuppdraget

Bolagens verksamhet ska utgå från kommunens vision och övergripande resultatmål. Bolaget är en resurs för hela den kommunala koncernen och ska därför samverka med de övriga bolagen i koncernen och med förvaltningens verksamheter i frågor och ärenden som bolaget kan spela en roll i. Därvid kan det enskilda bolagets intresse komma att avvägas gentemot koncernens intresse.

Bolagen ska i tillämpliga delar följa kommunens styrdokument. Vid eventuella avsteg från gällande styrdokument ska godkännande från moderbolag inhämtas.

Samverkan och organisation

Bolagen i koncernen ska sträva efter att hitta effektivare former för sin verksamhet inom koncernen och tillsammans med kommunen. Verksamhet ska samordnas så att största möjliga nytta sker till kommunmedlemmarna. Bolagen ska också sträva efter organisatoriska lösningar och ta tillvara på den kompetens som finns inom koncernen.

VD i Tranemo Forum AB är tillika koncernchef och ansvarar för löpande dialog med respektive VD i dotterbolagen. Dotterbolagens VD ska samverka med moderbolaget.

Information till moderbolag och kommun

De kommunala bolagen står under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens ledning och styrning över bolagen i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente. Kommunstyrelsen har också en beredande funktion i ärenden som berör bolaget och där kommunfullmäktige har att fatta beslut.

Dotterbolagen ska hålla Tranemo Forum AB informerad om sin verksamhet och planerade åtgärder av vikt. Tranemo Forum AB äger rätt att ta del av bolagens handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolagen och dess verksamhet. Ovan gäller inte om det finns hinder i författningsreglerad sekretess.

Bolagen ska lämna de uppgifter och handlingar som Tranemo Forum AB eller kommunstyrelsen begär.

Tranemo Forum AB ska regelbundet genomföra samrådsmöten med bolagens styrelser för att verka för ett helhetstänk inom koncernen. Samrådsmöten sker på tid och datum som Tranemo Forum AB anger och planeras årsvis.

Ägardialog ska regelbundet genomföras med Tranemo Forum AB-koncernens verkställande direktörer och styrelser. Minst en gång per år ska bolagens hela styrelser träffas för information och samverkan.

Bolagens verkställande direktör ska delta på chefsdagarna och liknande som kommunens ledning kallar till.

Frågor av principiell beskaffenhet

Bolagen i koncernen ska bereda Tranemo Forum AB möjlighet att ta ställning innan sådana beslut fattas som är av principiell beskaffenhet eller annars av

större vikt. Råder oenighet om ett ärende är av sådan karaktär ska samråd ske med Tranemo Forum ABs ordförande.

Det ankommer på Tranemo Forum ABs styrelse att bedöma om ett ärende är av principiell beskaffenhet eller av sådan vikt att det ska lämnas till kommunfullmäktige för beslut.

Finansiering

Kommunens finanspolicy gäller även för de kommunala bolagen.

Bolagen har rätt att nyttja kommunal borgen vid tecknande av lån efter godkännande av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige ska årligen i samband med budgetprocessen besluta om och i vilken form och omfattning avgift för det kommunala borgensåtagandet ska krävas.

Bolagets avkastningskrav fastställs årligen i samband med kommunens budgetprocess.

Budget och verksamhetsplan

Bolagen ska fastställa verksamhetsplan och budget för nästkommande räkenskapsår. Planen ska vara i linje med de politiska prioriteringarna och kommunfullmäktiges mål. Bolagen ska följa Tranemo kommuns styrmodell.

Bolagen ska följa Tranemo kommuns riktlinjer för ekonomi- och verksamhetsuppföljning. Det innebär att bolagen ska lämna underlag för delårsrapporter och årsredovisning till Tranemo kommuns ekonomifunktion i den utsträckning och inom den tidsram som ekonomifunktionen föreskriver. Materialet ska innehålla resultat och balansräkningar för aktuell period samt prognostiserade resultat- och balansräkningar för det aktuella året.

Protokollsutdrag i ärenden som är intressanta för ägaren, inklusive löpande ekonomi- och verksamhetsuppföljning enligt bolagsstyrelsens direktiv och bolagsstämma, samt definitiv årsredovisning jämte revisionsrapport ska också utan dröjsmål tillsändas Tranemo kommun.

Upphandling

De kommunala bolagen ska följa kommunens upphandlingspolicy och kommunens riktlinjer för upphandling.

Tillsättning av verkställande direktör (VD)

Rekrytering och upphörande av anställning av verkställande direktör sker efter samråd med moderbolagets ordförande och verkställande direktör. Beslut fattas i bolagsstyrelsen.

Bolagets styrelse ska skriftligen upprätta en instruktion för VD. Instruktionen ska innehålla arten och omfattningen av de frågor som är att hänföra till löpande verksamhet och således omfattas av verkställande direktörens behörighet enligt Aktiebolagslagen.

Ersättares inträde

Ordningen för ersättares inträde i kommunens nämnder ska tillämpas. Även de ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i styrelsens överläggningar, men inte i beslutet. Ersättare från parti som saknar ordinarie ledamot i styrelsen har rätt att få sin mening antecknad i protokollet (särskilt yttrande). Sakinnehållet ska i huvudsak ha tillkännagivits under sammanträdet. Ersättare ska alltid underrättas om styrelsesammanträde.

Förvaltningsberättelsens innehåll

Bolagets styrelse ska i förvaltningsberättelsen utöver vad aktiebolagslagen i detta avseende kräver, redovisa hur verksamheten bedrivs och utvecklas mot bakgrund av det kommunala syftet med densamma.

Redovisning till kommunstyrelsen

Bolagets styrelse ska i samband med tertiäluppföljningen i ett separat dokument, som bifogas tertiäredovisningen, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och dessa direktiv angivna syftet och ramarna med densamma. Uttalandet ska vara så utformat att det kan läggas till grund för lekmannarevisorernas granskning.

Granskningsrapporten

Det åligger bolagets lekmannarevisorer att årligen i sin granskningsrapport särskilt yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån syftet som angivits i bolagsordningen och i detta ägardirektiv, liksom de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ska snarast uppmärksamma kommunstyrelsen på om bolaget brister i de avseenden som omnämnd i första stycket.

Ordinarie årsstämma

Respektive bolag ska eftersträva att ta fram årsredovisning så att årsstämma kan hållas under mars månad.

Köp och försäljning av fast egendom och övriga investeringar

De investeringsprojekt och investeringsramar för bolagen i Tranemo Forum AB-koncernen som antagits i budget ska anses vara beviljade av kommunen. Vid avsteg från beslutad budget ska beslut fattas av Tranemo Forum ABs styrelse för genomförande. Låneramar för Tranemo Forum AB-koncernen beslutas av kommunen och fördelas efter detta av Tranemo Forum AB.

Extraordinär händelse och höjd beredskap

Enligt lag om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner, har Krisledningsnämnden rätt att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning. I tillämpliga delar ska denna möjlighet till övertagande också gälla de kommunala bolagen.

De kommunala bolagen ingår i kommunens krisorganisation. Vid en extraordinär händelse deltar bolaget i krisledningen och medverkar i förhållande till behov och resurser.

Ägardirektiv

Ägardirektiv som fullmäktige beslutat ska fastställas av årsstämman i respektive bolag.

Särskilt ägardirektiv för Tranemo Forum AB

Bolagets ändamål

Bolagets ändamål är att initiera och driva utveckling i syfte att samordna och effektivisera kommunens bolagsverksamhet.

Hållbar samhällsutveckling

- Bolaget ska tillse att den samordning inom koncernen som krävs utförs i den mån det är möjligt för att uppnå koncernnytta och undvika suboptimering.

Ekonomi

- Bolaget ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att Tranemo kommunkoncernens ekonomiska ställning bibehålls eller förbättras.

Särskilt ägardirektiv för Tranemobostäder AB

Bolagets ändamål

Bolagets ändamål är att förvärva, äga, förvalta, förädla och försälja fastigheter eller tomträtter och bygga bostadshus med tillhörande kommersiella lokaler och kollektiva anordningar samt bedriva härmed förenlig verksamhet. Bolagets verksamhet omfattar även uppförande av småhus och bostadsrätter för försäljning.

Hållbar samhällsutveckling

- Bolaget ska bedriva hållbarhetsarbete med utgångspunkt i de tre hållbarhetsperspektiven; social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.
- Bolaget ska samverka särskilt med kommunens socialtjänst och Arbetsmarknadsenhet för att tillgodose behoven för personer för vilka kommunen har ett särskilt boendeansvar för.
- Bolaget har ett samhällsuppdrag och som allmännyttigt kommunalt bostadsaktiebolag förväntas bolaget i skälig omfattning tillhandahålla bostäder för alla invånare.
- Bolaget ska aktivt medverka till en trygg boendemiljö och skapa förutsättningar för samverkan med hyresgäster.
- Kommunfullmäktige har antagit ett mål om att kommunen ska växa, och ha 14 000 invånare 2035. För att nå målet krävs ett nettotillskott på ca 60 lägenheter per år. Tranemo Bostäder har ett viktigt uppdrag att bidra till att nå det målet genom att bygga, köpa, förädla och sälja bostäder.

Bolagets roll är främst att bygga i orter där efterfrågan finns men andra investerare saknas, och när inte tillräckligt antal lägenheter kommer till genom andra aktörer. Bolagets uppdrag kan vara att över tid bygga upp till hälften av det antal bostäder som behövs. Försäljningar som leder till att bolaget drar sig tillbaks från de mindre orterna ska godkännas av Tranemo Forum AB.

Bolaget bör också ta fram något system för att fånga upp efterfrågan på bostäder i alla orter.

All byggnation sker givetvis under förutsättning att det finns efterfrågan för uthyrning. Om så erfordras kan avkastningskravet justeras.

Ekonomi

- Prognostiserade överskott under året kan disponeras enligt undantagsreglerna i lagen (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Bolaget ska alltid inhämta ägarens godkännande innan sådant överskott disponeras till åtgärder som inte budgeterats.

Särskilt ägardirektiv för Tranemo Utvecklings AB

Bolagets ändamål

Bolagets ändamål är att stödja kommunstyrelsen i dess arbete att främja näringslivsutvecklingen i kommunen genom att bygga, förvalta, uthyra och försälja bebyggda fastigheter avsedda för näringsverksamhet. Bolaget får bebygga fastigheter för produktion av förnybar el för vidare försäljning på elmarknaden. På kommunstyrelsens uppdrag får bolaget förvärva fastigheter avsedda för näringsverksamhet. Markförsäljning sker inom kommunen.

Hållbar samhällsutveckling

- Bolaget ska bedriva hållbarhetsarbete med utgångspunkt i de tre hållbarhetsperspektiven; social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Ekonomi

- Bolaget ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att Tranemo kommunkoncernens ekonomiska ställning bibehålls eller förbättras.
- Bolaget ska bedriva sin verksamhet på affärsmässig grund.